

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: NAERSOM
Sagsbeh.: DEPASO
Koordineret med: KM
Sagsnr.: 2016945
Dok. nr.: 1510143
Dato: 09-12-2020

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
10. december, Folketingets Kirkeudvalg

KIU samrådssp. A, C og E

Samrådsspørgsmål A:

”Vil sundhedsministeren redegøre for, om ministeren forestiller sig yderligere corona-restriktioner på kirkelige handlinger i julen?”

Samrådsspørgsmål C:

”Vil sundhedsministeren og kirkeministeren redegøre for, hvordan regeringen vil sikre, at der fortsat kan afholdes jul i de danske kirker til trods for corona?”

Samrådsspørgsmål E:

”Hvordan vil kirkeministeren og sundhedsministeren sikre, at kirkerne herunder folkekirken kan planlægge en festligholdelse af julen? Vil ministrene pege på forskellige scenarier for restriktioner, som menighedsråd og præster kan planlægge ud fra?”

Alle spørgsmål er stillet efter ønske fra Louise Schack Elholm (V).

Tak for spørgsmålene. Jeg vil lægge ud med at svare samlet på de tre spørgsmål.

Det er fuldstændig rigtigt, som Louise Schack Elholm begrundede i sin indledning, så har vi en stor stigning, eksponentiel stigning faktisk i smitten. Det påvirker hele samfundet, også vores sundhedsvæsen.

Og modsat foråret, så er der også det, at vi har årstiden imod os, og myndighederne advarer om, at vinteren – og særligt den måde vi går ind i januar og februar på – kan være afgørende og kan være vanskelige i forhold til at holde smitten under kontrol. Og i en tid, hvor vi jo stadig ikke har vacciner nok til at sige, at det er afgørende. Det vil være fuldstændig afgørende der på det tidspunkt. Det er en bekymrende udvikling.

Og hvis man læser den seneste rapport fra Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC). For få dage siden offentliggjorde de den, hvor de netop analyserer situationen frem mod juledagene i hele Europa. Der fremgår det, at *”hvis diverse tiltag i de europæiske lande ophæves, så vil man forvente at se en stigning i indlæggelser indenfor omkring tre uger”*. Det fremgår også, *”at jo tidligere man ophæver restriktioner, jo hurtigere vil man se en mere udbredt smitte i antallet af smittede, indlagte og dødsfald”*.

Det jeg kan forstå på deres rapport er, at noget af det de fokuserer på der, er de diskussioner der er i nogle lande – det er ikke så meget Danmark – men i nogle lande om man ikke, fordi det er jul, lige kan slippe restriktionerne og holde jul, som man plejer. Og der er en kraftig advarsel fra ECDC, at det kan man ikke.

De skriver direkte: *”de festligheder der normalt er forbundet med jul og nytår, herunder sociale sammenkomster, mere mobilitet mellem landsdele og fx religiøse aktiviteter, øger risikoen for COVID-19 smitte, fordi flere mennesker på mødes på kryds og tværs”*. Citat slut. Så det er den europæiske vurdering af det.

Og som det også er udvalget her bekendt, så har vi jo også fra dags dato – eller fra og med i morgen – udvidet listen af kommuner, der er omfattet af særlige skærpede restriktioner. Så det nu er fire ud af fem danskere, der bor i en kommune, hvor det er tilfældet. Og det er indført efter rådgivning fra sundhedsmyndighederne.

I de tiltag, der nu er meldt ud, er der ikke yderligere restriktioner for kirkelige handlinger, men nogle af tiltagene i de berørte kommuner handler om julesgudstjenester for børn, som anbefales aflyst, og kirkens ansatte kan være omfattet af opfordringen om hjemsendelse af ansatte.

Men i store træk, så kan kirkerne og menighedsrådene planlægge inden for de samme rammer som hidtil.

Og det gælder for folkekirken og andre trossamfund, at de er undtaget fra forsamlingsforbuddet i lokaler, som de råder over. Samtidig kan de være omfattet af undtagelsen for aktiviteter, som i al væsentlighed foregår siddende med ansigtet mod en scene el.lign., som der står jo. Det er jo en scene, kan man skifte ud med alter eller andet, som man bruger.

Det er altså sådan, at folkekirken ikke er omfattet af det, men folkekirken er omfattet af arealkravet i de lokaler, de råder over i blandt andet kirkerne.

Det betyder jo, at der maksimalt må tillades adgang for 1 deltager pr. 4 m² gulvareal. Hvis man i det væsentligste er siddende, så skal der være mindst 2 m² per person.

Hvis man ikke er fra samme husstand, bør der holdes 1 meters afstand, og hvis man så har sang, jamen så er det 2 meters afstand i alle retninger fra den siddende, som ikke er i samme husstand.

Ud over de restriktioner der gælder – det er ikke ny ting, det er altså ting, som har gjaldt i en længere periode – udover de restriktioner der gælder for folkekirken mv., så gælder myndighedernes generelle råd og anbefalinger selvfølgelig også i kirkerne. Og som kirkegænger er det jo særligt vigtigt at være opmærksom på:

- at blive hjemme ved symptomer, holde afstand, sikre god hygiejne mv. Og jeg tror, man må sige, at i mange familier, måske nærmest alle familier, har det været sådan på grund af sygdom. Der er masser af influenza omkring juletid og der er rigtig mange, der har siddet og hostet til julegudstjenester og desværre er kommet til at smitte rigtig mange med influenza i en julegudstjeneste i Danmark, hvor man sidder meget, meget tæt. Influenza er jo ikke så slem en sygdom. Den er slem nok, og der er masser af indlæggelser, og der er også dødsfald af influenza. Især i risikogrupperne, som er mange af dem, som er i kirker. Men det vi har nu med Coronavirus, der er det virkelig vigtigt, at vi altså bliver hjemme med symptomer. Det er faktisk altid vigtigt, og vi er ikke så gode til det i Danmark generelt, men det er særlig vigtigt her.
- Det andet det er; husk mundbind eller visir, når man går ind og ud af kirken.
- Og så er der det her med 2 meters afstand i alle retninger ved sang, som gælder i kirker som alle andre steder.

Og det er jo så også vigtigt, at kirkerne i deres planlægning tager hensyn til det samlede arrangementet i kirken, hvordan man ankommer som kirkegænger, hvordan man bliver ledt ud af kirken så man ikke kommer til at opleve, at folk stimler sammen før, under og efter gudstjenesterne.

Sundhedsstyrelsen har offentliggjort en pjece med gode råd til julen, også til julegudstjenester, hvor de opfordrer til at man lokalt undersøger muligheder for at deltage i virtuel gudstjeneste eller at følge julegudstjenester i fjernsynet. Vi har lige hørt kirkeministeren i sin tale komme nærmere ind på og nævne, at der simpelthen er så mange kreative løsninger derude i kirkerne. Det er jo ekstremt positivt, når nu det ikke kan være anderledes.

I pjecen fremgår det også, altså fra Sundhedsstyrelsen, at vi generelt skal huske (1) at holde os til at mødes med få personer (2) at holde os til at mødes med de samme personer, og (3) at holde det kort, når vi ses.

Så altså fortsat tage ansvar, holde afstand og begrænse social adfærd og skære ned på arrangementer og aktiviteter, selvom det er lige nu man har brug for det, man lyst til det modsatte og især har tradition for det modsatte. Men det gælder ikke desto mindre, at vi skal passe på især de sårbare i vores familier og i samfundet generelt.

Så er der også lagt op til i spørgsmålet, hvad med eventuelt nye restriktioner, og kan man forberede sig på en eller anden måde. Og nu er vi kort tid, altså den 10. december nu, op mod jul. Vi har forsøgt at indføre de tiltag, der forhåbentligt betyder, at vi kan holde jul over hele landet med vores nærmeste.

Men det er med det kæmpe forbehold, at coronavirus jo altså, hvad kan man sige, jo ikke kender forskel på jul eller jo ikke holder juleferie. Tværtimod så angriber den der, hvor folk er tæt sammen og smitter og laver smittekæder ud i vores samfund, der hvor folk er tæt sammen.

Vi er nødt til at holde værktøjskassen åben – også i forbindelse med julen. Og den erkendelse mærker jeg i de orienteringer jeg får og de kontakter, jeg har med europæiske kollegaer, at den erkendelse er ved at brede sig til hele Europa. Der er simpelthen ikke nogen, der kan bære, hvis jul betyder overdødelighed, og sundhedsvæsener bryder sammen i Europa.

Derfor må jeg desværre understrege, at det også kan ske, at vi i Danmark med kort varsel kan være nødt til at indføre yderligere restriktioner. De pakker, der er leveret nu er meget markante nedlukninger i store dele af samfundslivet i 69 kommuner. Hvis det har en effekt, og det virker, og det har en opbakning i befolkningen, så vil vi forhåbentlig se, at smitten kommer i kontrol og bevares i kontrol.

Men det kan ikke afvises enten at komme med nye generelle restriktioner i hele landet eller udbrede eller skærpe de lokale restriktioner. Og det kan ikke give mening at sige, så vil vi friholde, selvom det er vigtigt med det religiøse liv og kirker, så vil det ikke give mening at sige, at de skal friholdes. Vi er nødt til at være klar til at gøre alt, hvad der skal til for at holde det her i skak. Og det vil vi så gøre, men vi håber, og vi gør alt, hvad vi kan for, at det ikke bliver nødvendigt.

Tak for ordet.

